

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI REGIONALNEGO KOMITETU STRAJKOWEGO
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" DOLNY ŚLĄSK ZA OKRES OD LISTOPADA 1982 r.
do kwietnia 1983 r.

Stając na czele RKS NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk po aresztowaniu Piotra Bednarza w listopadzie w 1982 roku, za podstawowe zadanie uznałem kontynuację dotychczasowej linii programowej Związku oraz utrzymanie i rozbudowanie stanu organizacyjnego "Solidarności" w naszym regionie. RKS kierował się w swojej działalności programem Samorządnej Rzeczypospolitej przyjętym na I KZD NSZZ "Solidarność" oraz uchwałami dotyczącymi taktyki Związku po 13 grudnia 1981 r., opracowanymi w okresie do października 1982 r. przez Regionalny Komitet Strajkowy, przy współudziale reprezentacji pracowniczych i środowiskowych i bez wątpienia, pod poważnym wpływem Władysława Frasyniuka ówczesnego przewodniczącego RKS. Charakterystyczną cechą "Solidarności" na Dolnym Śląsku było przeświadczenie, że główna działalność konspiracyjna musi się odbywać w zakładach pracy a reprezentacje pracownicze stanowią źródło siły i żywotności "Solidarności". Stąd skupienie się na budowie struktur związkowych, samorządowych i środowiskowych - przede wszystkim Tajnych Komisji Zakładowych i służącej im infrastruktury w postaci sieci łączności /w poziomie - międzyzakładowe komisje koordynacyjne, w pionie - RKS/, gazet zakładowych oraz takiej pracy Regionalnego Komitetu Strajkowego aby mimo warunków konspiracji, zakłady pracy mogły decydować o jego kształcie i polityce. W okresie listopad 1982 r. - styczeń 1983 r., w zakładach i w środowiskach związanych z RKS odbyła się dyskusja na temat dalszej taktyki "Solidarności". Wyniki tej dyskusji przedstawiliśmy w TKK NSZZ "Solidarności". Były naszym wkładem do dyskusji programowej w krajowym, podziemnym kierownictwie "Solidarności" i złożyły się na przyjęcie przez TKK w styczniu w 1983 r. oświadczenia programowego "Solidarność" dziś". Zostały w nim sprecyzowane cele na najbliższy okres w działalności podziemnej "Solidarności" :

- konsekwentna działalność "Solidarności" w zakładach pracy oraz walka o godziwą pracę i płacę, przeciwdziałanie realizowanej przez władzę antypracowniczej polityce gospodarczej i ubożeniu coraz szerszych grup społecznych,
 - przygotowanie zakładów i podziemnych struktur związkowych w skali całego kraju do strajku generalnego,
 - praca na rzecz samoorganizacji całego społeczeństwa. Organizowanie niezależnych grup kulturalnych, naukowych i artystycznych. .
- Odbudowa samorządów pracowniczych.

Według tak określonych zadań RKS starał się koordynować pracę "Solidarności" w naszym regionie. W skład RKS wchodził przedstawiciel następujących zakładów: Archimedes, Dolmel, Fadroma, Fat, Mostostal, Pilmet, Polar, Politechnika, Uniwersytet, WSK Hydral, przedstawiciele Kombinatoru górniczo-hutniczego w Lubinie oraz międzyzakładowych komisji koordynacyjnych /zakłady pracy były zorganizowane terytorialnie, w międzyzakładowych komisjach koordynacyjnych - poprzez te komisje RKS obejmował cały region i większość przedsiębiorstw/. Regularnie odbywały się spotkania z Tajnymi Komisjami Zakładowymi największych zakładów Wrocławia i regionu oraz z redakcjami podziemnych pism zakładowych, co mogło uchylać zasadom konspiracji lecz stanowiło gwarancję nieodrywania się regionalnego kierownictwa od bazy związkowej i było formą oddolnej kontroli pracowniczej nad podziemnymi strukturami kierowniczymi Związku.

Ścisłe więzy łączyły RKS z ruchem studenckim, który w tym czasie działał w ramach RKS a ukrywający się działacze studenci pracowali w regionalnej prasie, poligrafii i kolportażu.

Najpoważniejszą akcją w tym okresie był zorganizowany przez RKS i Tajne Komisje Zakładowe w największych wrocławskich fabrykach w dniach od 21 do 26 marca 1983 r. Tydzień Protestu o zwolnienie więźniów politycznych, przywrócenie do pracy pracowników wyrzuconych z przyczyn politycznych oraz przeciwko podwyżkom cen, Przygotowania do Tygodnia Protestu trwały od stycznia 1983 r. Akcja miała pomóc w samoorganizowaniu się reprezentacji pracowniczych "Solidarności" oraz być pierwszym krokiem do zorganizowania w regionie szerszej akcji strajkowej. RKS wykorzystał tutaj doświadczenia akcji protestacyjnych we wrocławskich zakładach, szczególnie protest, zorganizowany w Fadromie przez TKZ w dniach od 13 do 19 lutego w 1983 r. przeciwko zwolnieniom pracowników z przyczyn politycznych oraz dzień protestu w dniu 14 marca 1983r. we Wrocławskiej Stoczni Rzecznej. Tydzień Protestu polegał na strajku ekonomicznym /przestrzeganie przepisów BHP, norm pracy, obniżanie tempa produkcji, itp./, na masowej akcji ulotkowej oraz na zorganizowaniu 5-minutowej przerwy w pracy. Szczegółowe formy protestu określał w każdym zakładzie TKZ. Akcja doprowadziła do poważnego ożywienia działalności "Solidarności" we Wrocławiu a w Dolmelu, Fadromie, Hydralu, Pilmecie, we Wrocławskiej Stoczni Rzecznej doszło do krótkotrwałych strajków. W Polarze odbyła się manifestacja pracowników wydziału pralek i lodówek /w większości kobiet/ przed budynkiem zakładu. Tak dobre wyniki Tygodnia Protestu zdecydowały, że przedstawiciele największych zakładów naszego regionu zrzeszeni w Regionalnym Komitecie Strajkowym wezwali wszystkich członków Związku do uczestnictwa

w niezależnej manifestacji "Solidarności" w dniu 1 Maja 1983 r.

RKS, na ile to było możliwe w tamtym okresie starał się utrzymywać kontakty zagraniczne. Dotyczyło to szczególnie Czechosłowacji i Karty 77. RKS przyznał środki finansowe na działalność grupy organizującej kontakty z czechosłowackimi działaczami opozycyjnymi oraz przerzuty prasy i wydawnictw pomiędzy Polską a Czechosłowacją. Z grupy tej w 1987 r. powstała "Solidarność Polsko-Czechosłowacka". RKS utrzymywał bezpośrednie kontakty z francuskimi związkami zawodowymi, przede wszystkim z CFDT. W okresie, którego dotyczy to sprawozdanie, najpoważniejszą pomoc z zewnątrz, w postaci sprzętu radiowo-łącznościowego, "Solidarność" w naszym regionie otrzymała dzięki działalności w Paryżu, kierowanego przez Zbigniewa Kowalewskiego Komitetu Poparcia dla "Solidarności" oraz skupionej wokół Cyryla Smugi, polskiej redakcji pisma IV Międzynarodówki "Inprekter".

Przez cały ten okres RKS regularnie, co dwa tygodnie, wydawał "Z Dnia na Dzień" oraz służył doradztwem i wspomagał finansowo, poligraficznie pisma wydawane przez Tajne Komisje Zakładowe "Solidarności", które były traktowane jako jedna z podstawowych platform działalności pracowniczej w zakładach pracy. Poważnym osiągnięciem propagandowym były audycje radia "Solidarność" oraz kolportaż w zakładach pracy Biuletynu Radiowego RKS. Do najważniejszych audycji Radia RKS, nadanych na falach UKF i obejmujących cały Wrocław, których SB nie udało się zagłuszyć, należy program z 16 listopada 1982 r., nadany po aresztowaniu Piotra Bednarza oraz audycja wigilijna z 1982 r. Odegrały one wyjątkowo mobilizującą rolę w tym bardzo trudnym okresie dla naszego Związku.

Niniejsze sprawozdanie nie wyczerpuje pełnej działalności RKS w tych miesiącach. Skupiono się tutaj jedynie na najważniejszym - na organizacji zakładowych struktur związkowych i przygotowaniom do poważniejszych akcji strajkowych. RKS popierał wszystkie działania które służyły samoorganizacji społecznej. Pracowano na rzecz odrodzenia autentycznych samorządów pracowniczych. Wspomagano niezależną kulturę, naukę, oświatę, w pierwszym rzędzie rozwój niezależnych inicjatyw wydawniczych - np. dotacja dla kwartalnika "Obecność". RKS w tym okresie w spółpracował z Solidarnością Walczącą - udało nam się doprowadzić do skoordynowania przygotowań do niezależnej, wspólnej manifestacji 1. Majowej w 1983 r.

RKS NSZZ "Solid." D.Sl. korzystał z funduszu 80 mln zł, pobranego z NBP we Wrocławiu w dniu 3 grudnia 1981 r., na podstawie uchwały Prezydium ZR NSZZ "S" D.Sl. Sprawami finansowymi na bieżąco zajmował się skarbnik RKS a wszystkie poważniejsze decyzje finansowe podejmowano kolektynie, na zebraniach całego RKS.

Józef Pinior

Wrocław, 8 lutego 1990r.

ROZLICZENIE KWOTY 2 80.000.000,- mln. POBRANEJ Z NARODOWEGO BANK
POLSKIEGO WE WROCLAWIU W DNIU 3 GRUDNIA 1981 roku. NA PODSTAWIE
UCHWAŁY PREZYDIUM ZR NSZZ"SOLIDARNOŚĆ" DOLNY SLASK. OKRES OD
13.XII.1981 r. do 31.XII.1985 r.

Rozliczenie zostało przyjęte i zaakceptowane przez RKS NSZZ"Solli-
darność" Dolny Śląsk oraz jego Komisję Rewizyjną w kwietniu 1987 r.

Rodzaj działalności	Kwota	Uwagi
Informacja i propaganda	2.262.000,-	
Poligrafia	5.713.000,-	
Kultura niezależna, sieć bibliotek	2.500.000,-	
Radio	1.319.000,-	
Koszty organizacji regionu oraz pomoc dla zakładów pracy	2.920.000,-	
Transport	1.196.000,-	
Pomoc dla represjonowanych	3.280.000,-	
Pomoc prawna	1.310.000,-	
Gospodarstwo ogrodnicze RKS NSZZ"S"Dolny Śląsk	7.000.000,-	zajęte przez SB w kwietniu 1983r.
Pomoc dla innych regionów 1985 r. - RKS NSZZ"S"D.Sl.	2.500.000,- 4.000.000,-	Swidnik, Kraków, Łódź-1982r.
R a z e m :	34.000.000,-	

Wrocław, 8 lutego 1990 r.

Józef Pinior